de. Jaargang. Curaçao den 4n. October 1884. N° 40.

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10.— pa anja.
Un number sa fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

7 Oct. *Royal Mail* van Southampton
8 „ *Maracaibo* „ Maracaibo.
8 „ *Caracas* „ New-York.
9 „ *Prins Maurits* van Amsterd.

CALENDARIO.
September.

5. DOMINGO. S. Birgen di Rosario.
6. LUNA. S. Bruno C.
7. MARTES. S. Marco papa.
8. RAZON. Sta Brigida Viuda.
9. HUEBES. S. Dionisio i comp. mm.
10. BIERNES. S. Luis Beltrand C.
11. SABRA. S. Nicasio ob. i m.

STAND DER MAAN.
L. K. 11 Oct., 9 ure 53 m. A. M.

Opkomst der Zon:
5 Oct. 6 ure 2 m. 10 Oct. 6 ure 4 m.
Ondergang der Zon:
5 Oct. 5 ure. 58 m. 10 Oct. 5 ure 56 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

7 Oct. *Paket-Sch.* naar St. Thómas.
9 „ *Glenfyne* „ New-York.
11 „ *Maracaibo* „ Maracaibo.
12 „ *Prins Maurits* „ Amsterdam

Waarom veroordeelt Z. H. Paus Leo XIII de Vrijmetselarij?

Onder zijne vriendelijke lezers telt de *Amigoe di Curaçao* niet weinige verstandige en oprechte mannen, die Vrijmetselaar zijn. Dezen lazen met kalmte de Encycliek over de Vrijmetselarij. Zij werden onder het aanhooren van 's Pausen veroordeeling niet tot onedele drift vervoerd, en bleven steeds vatbaar voor redeneering. Zelfs wilden ze oprecht bekennen, dat eenigen hunner Broeders, die zich gaarne de tolken noemen der openbare Maçonnieke meening, door een onverstandige bestrijding der Encycliek aan de zaak der Orde meer na- dan voordeel hebben toegebracht: dat hunne wederlegging bij slot van rekening de kracht eener verdediging van het vonnis bleek te bezitten. Deze Broeders, het werd eveneens erkend, zouden wijzer gehandeld hebben, indien zij de *hoofdpunten van beschuldiging* grondig wederlegd hadden; immers zulk een strijd van borst tegen borst zou edel en mannelijk, en moest kort van duur geweest zijn: gelijkertijd ware dan ook aan velerlei onaangenaamheden de weg afgesneden. Toch blijft voor genoemde ridderlijke mannen der Loge de Pauselijke veroordeeling der *Orde* een onbegrijpelijke, een onverklaarbare daad. Als de Paus de vrijmetselaars met een doemvonnis getroffen had, die in de helsche krochten der *Carbonari* tegen God en maatschappij samenzweren; als hij de brandstichters en moordenaars van Parijs: de mannen der *Commune* en hunsgelijken-alleen onder zijne plechtige veroordeeling begrepen had—dan, ja, konden zij er vrede meê hebben, en zouden ook zij wel volgaarne zulk een vonnis willen onderschrijven. Maar de Paus heeft meer gedaan: *de geheele Vrijmetselaars-Orde* veroordeelde hij, en dat gaat niet aan: dat is het onbegrijpelijke, het onverklaarbare van die Pauselijke daad!

Men weet het nu: er bestaan ook beleefde tegenstanders van de Encycliek *Humanum genus;* tegenstanders, die onder zachte termen toch sterk genoeg hunne afkeuring wisten uit te spreken. Met hun welnemen, en zeker ook ten genoege van velen onzer lezers, maar bovenal ter verdediging van Paus Leo's algemeene veroordeeling der Vrijmetselarij, zullen wij eens uit de Encycliek-zelve *één der hoofdredenen* gaan aangeven en haar een weinig toelichten, waarom *de geheele Vrijmetselarij* veroordeelenswaardig is.

I

De Vrijmetselarij is een geheim genootschap, wier leden zich door een geheimen eed verbinden, om de bevelen van hare hoofden te volbrengen, op straffe van strenge kastijding in geval van ongehoorzaamheid.

De Vrijmetselarij is dus op de eerste plaats een genootschap, d. i. eene maatschappij met hoofden en leden: afgedeeld in onderscheidene graden, waarvan de eersten tot de laatsten in allernauwst verband staan.

Van dat genootschap is de meest sprekende karaktertrek *het geheimzinnige.* Geheim is *het doel* waarnaar het streeft; geheim zijn *de middelen* om tot het geheime doeleinde te geraken; geheim (zelfs voor de lagere graden en dezer hoofden) de *hoogste overheden* en bestuurders der maçonnieke maatschappij.

Verder: die geheimhouding van teekens, van *gebruiken* en *leeringen* der Vrijmetselarij moet—vóór hunne toetreding tot de Orde—door alle kandidaten plechtig beloofd, en deze belofte *bezworen* worden. Elke graad der Vrijmetselarij heeft zijne geheimen en zijnen eed van geheimhouding.

Wij laten hier eene eedsformule volgen, die gebezigd wordt door den kandidaat voor den eersten der drie zoogenaamde *Johannes-graden: (Sarena).*

„Ik geloof en zweer in naam van den Allerhoogsten Bouwmeester aller werelden, dat ik de geheimen, teekenen, handgrepen, woorden, leeringen en gebruiken der broeders vrijmetselaars nimmer ontdekken, en daaromtrent een eeuwig stilzwijgen in acht nemen zal.

„Ik beloof, en verbind mij voor God, dat ik noch met de pen, noch met teekenen, woorden en gebaren iets daarvan verraden, schrijven, in steen of metaal zal laten afdrukken: zoowel niets van hetgeen mij nu wordt toevertrouwd als in de toekomst bekend gemaakt zal worden.

„Ik verbind mij daartoe op straffe (waaraan ik mij, als ik mijn woord niet houd, zal onderwerpen) dat men mij de lippen met een gloeiend ijzer afbrandt, de hand afhakt, de tong uitrukt, den gorgel afsnijdt, en eindelijk...... Zoo waarlijk helpe mij God en zijn heilig Evangelie. Amen".

Nog dient hierbij opgemerkt, dat elke Vrijmetselaar zich onder eede verplicht, de statuten der Loge, waartoe hij behoort, en de algemeene regelen of constitutiën der Orde getrouw na te komen.

Welnu: „beloven en zich met eede verplichten, dat men aan *onbekende overheden zonder voorbehoud* gehoorzamen, en op hun wenk, welke bevelen ook, uit zal voeren," is

ONREDELIJK en ONZEDELIJK.

Ieder verstandig man immers moet zich wachten, eene belofte af te leggen, wanneer hij niet weet, of hetgeen hij belooft *goed* en *zedelijk* is, en wanneer hij niet zeker is, dat hij later zijne belofte kan nakomen.

Hoe nu zal de kandidaat-Vrijmetselaar redelijker wijze zijne vrijmetselaars-belofte afleggen? Hij weet niet, *wat* hij belooft, want de Vrijmetselarij is voor hem een *geheim.* Wel hoorde hij van dezen of genen vriend, die hem aanraadde, vrijmetselaar te worden, dat men in de Loge „onder gezelligen kout en onschuldige feestvermaken" aan de veredeling van den mensch arbeidt; dat men er zich op toelegt om ware „godskinderen" te worden, en de menschlievendheid te beoefenen— maar, ook andere stemmen hadden een oordeel over de vrijmetselarij uitgesproken. Die „lagere graden" der Orde mochten zoo onschuldig en vroom zijn, als men beweerde, zij voerden natuurlijker-wijze tot de „hoogere" en tot de „hoogste", en wie weet niet, wat daarin al kwaads en verderfelijks tegen Godsdienst en Maatschappij gesponnen wordt! Zwaar is de verdenking, groot en verpletterend de beschuldigingen die op „de Orde" rusten! De onschuld der „lagere graden" moet als een sluier dienen voor de grove zonden, waar zich de „hoogere" aan plichtig maken! In het kort: het geheim der zaak, of de onzekerheid minstens waarin de kandidaat verkeert, moet hem weerhouden *zich door eene belofte, tot het onbekende te verplichten.*

Daarenboven, wat zal hem later *geleerd,* wat hem *bevolen* worden? Blindelings en zonder voorbehoud moet hij bij zijne aanneming beloven, de statuten na te zullen leven van de Loge, waarvan hij lid gaat worden. Wat echter bevelen die statuten? Zullen zij niets voorschrijven, wat hij als echtgenoot en vader, als burger, als Israëliet, als Protestant of als Katholiek in *eer en geweten* zal moeten weigeren ten uitvoer te brengen?— Ook de Constitutie der Orde moet hij beloven, te zullen nakomen. Maar *wie* leert hem die constitutie? Welke is zij?— Geen regel krijgt men er in de lagere graden van te zien!

Wij vragen dan ook: Is het niet *zeer onverstandig* dat men de edele, manlijke vrijheid zoo onbezonnen ten offer gaat brengen op het altaar der Vrijmetselarij? Dat jonkmannen en vaders van een huisgezin, mannen derhalve van verstand: hun mannentrouw gaan verplichten aan *Onbekende* Overheden; hun tijd en geld, hun krachten en leven beschikbaar willen stellen als *een middel,* waarvan het geoorloofde niet bewezen is, omdat het doel *onbekend* en *verdacht* blijft.

Een tweede reden, waarom hij,

bo a mira? Com awor lo mi haci, pa doená bo, mi Amigoe, un idea chikitoe noema di es stad. Mi por combidá bo di toema lugar den un di es 4000 wagen grandi, koe nan ta jama Omnibus, halar coe dos cabai famoso, ó mi por pidi bo di drenta coe mi den un di es 10,000 ajers, koe Emperador Napoleon III a larga traha pa facilita comunicacion na Paris, pa pasa coené toer *Boulevard* es ta alecnan di mas bonitoe i di mas frescoe di Paris. Of mi por haci coe bo un keijer den cajaran di mas bonitoe, i para coe bo un ratoe dilanti toer es pakoes i tienda grandi i ricoenan coe nan bentana haltoe trahar di *un* pida glas, i tras di dié meimei di luz electrico mercancia di mas ricoe i precioso. Ma lo bo dispensá mi di haci esai, pasobra mas koe lo mi scirbi bo net manera cos ta, ainda lo bo no haja un idea chikitoe mees di toer es boniteza. Ora mi ta bolbe bini na Curaçao, Cobi, anto si, lo nos combersa largoe riba toer, i lo mi splicá bo, es koe lo mi a scirbi, coe retrato di mas fini, koe mi a coempra di fabrica i lugarnan di mas interesante di Paris. Maar toch mi meste doená bo un idea alomenos, mas koe el ta chikitoe, di cos di mas principal. Si bo no comprendé mi, auto haci mi un fabor, di toema notici di esai, pa despues mi por papia mas coe bo riba dificultad, koe bo por tien.

Promer camina, Cobi, koe mi kier bisita coe bo ta Misa famosa di *Notre-Dâme des Victoires*. Pa mi el tabata mas interesante koe Cathedral jamar *Notre-Dâme*, pasobra el a moenstrá mi, mas koe ningan otro misa, koe Paris tien ainda hopi bon católico, koe no tien berguenza pa hinca rodia dilanti imagen di Maria Santisima, pa pidi su intercesion cerca Hesus, su Jioe dibinoe, pa libra Francia foi su situacion disgraciado. Nos a drenta anto misa di *Notre-Dâme des Victoires*. Esai si, Cobi, ta cos bonita. Si mi tabata un Ingenieur, lo mi doená bo un descripcion di su forma i stilo, maar pasobra bo ta mas spierto den es sciencia-ai, mi ta mandá bo un retrato mees. Mira, Cobi, bon es pilarnan su boniteza, es altarnan, es imagen i ornamentnan; mira bon fineza, koe glas di bentana ta pintar. Ai, mi mama! nunca mi por corda, koe man di hende por traha cos asina. Ma bo sá kiko a gustá mi den es misa, Cobi, mas koe toer; Es koe mi a caba di bisá bo akí-riba. Ta debocion, koe hende tieni pa bai invoca intercesion di Maria, pa ricibi ajá toer gracia di cieloe, gracia no solamente spiritual, maar també temporal, koe den abundancia ta baha riba es puebel humilde, koe toer dia ta bini aí, pa reza.

Toer dia nos ta mira aí un tauw di homber i muher, di toer diferente estadoe, den toer humildad ricibi coe debocion di mas grandi S. Sacramentoe. Maike i a mi també a cumpli aí coe la Birgen, i nos no a loebida di reza pa bo, nos Amigoe.

Afor es misa-aí i nos misa capital *Notre-Dâme* nos tien ainda cientoe i pico otro misa, afor di kapelnan, i denter nan mees misa famosonan manera: St. Germain des Prés, St. Sulpice, St. Germain l'Auxerrois, St. Madeleine etc. maar mi ta spera, koe lo bo dispensá mi di bisita coe bo toer es misa. Pasobra, si awor caba carta lo bira basta grandi, corda, kiko lo mi meste scirbi, si mi ta doena nan descripcion completoe di toer es cos.

Awor permiti koe mi ta introducí bo na *Hôtel des Invalides*, camina tien graf bonitoe di Napoleon I, Emperador. Esai, di berde, ta baal pena pa bai mira. Su curpa ta droemi aí gebalsem den un caha precioso i splendido meimei di bandera, vaander i cajonnan, koe el a cohe di su enemigoenan. Ora nos tabata para aí, esta: Maike i a mi, un Frances, un berdadero amigoe di Napoleon, un di su soldaat balente bieuw di 30 anja tabata splica nos toer diferente bataja, koe Napoleon a gana, i mees el a moenstra nos un vaander, koe el mees, na edad di 19 anja a cohe for di un enemigoe na Smolensko. Ora es homber a conta nos esai, el a jora di sintimentoe. "Ai," asina el tabata bisa, „¡ mara un otro Napoleon por lamanta pa libra nos Francia „ foi es goebierno revolutionario pa doena „ nos Patria su reputacion, su fama, su „ gloria di promé." Coe sintimentoe grandi Maike tabata mira toer es diferente cosnan, i despues di a ristra bon toer cos, é dici na es wardador: "Mi Senjor, ta „ parcé mi, koe ainda bo ta sinti amor i res- „ pect den bo coerazon pa bo Emperador." „ ¿O, mi Senjor," e wardador tabata contesté, „ lo mi loebida mi Tata, mi gefe, „ koe a manda nos na toer camina pa „ triumfa, pa doena gloria na nos patria?" „ O sin duda," Maike tabata bisa, "Gran- „ di tabata bo Emperador, el tabata un „ Cesar. Mi ta respecté, mi ta honré. „ Cada sigloe no ta doena nos un homber „ asina. ¡ Mara un otro por lamanta, pa „ doena gloria di promé na Francia. Ma „ es koe a gustá mi di mas den bida di „ bo Heroë ta, koe den laatste dianan di „ su bida, mirando banidad di toer es „ victoria i gloria, el a pidi un Sacerdote „ pa reconcilié coe Iglesia santa, i koe el „ a moeri besando cruz di su Salbador." Es palabra di Maike nos a sintié. I di berde, Cobi, ¿pakiko ta sirbi toer grandeza mundano, koe meste caba un dia, comparar coe es otro bida, koe ta eterna i felis, koe Dios ta paga coené toer hende, koe ta coempli coe ley Dibina?

Awor, Cobi, lo bo ta un poco cansar; p'esai, mi kier sosega coe bo un poco den un *café* (Koffyhuis.) Nos ta drenta *Café Rotonde* camina nos tien privilegi di bai sinta den jardin di *Palais Royal*.

Tabata anoche di 23 di Juni, koe nos a sinta ai, i koe nos tabata goza di bista bonitoe di un illuminatie grandi den es jardin i di passage di tantoe mil hende, stranjeroe i burger. Ora nos a sinta, nos a pidi un di es garçons (muchanan koe ta sirbi), pa doena nos dos glas di bon serbees, *garçon deux Bocks*, Maike tabata grita, i unbé nan tabata bini coe dos glas di bon serbees. Despues di a paga i di a doena es mucha un fooitje pa su sirbici, un bende di muzikant tabata drenta jardin, i a coeminza di doena un concert magnifico, koe a hací mi mitar loco. Muziek koe nos a tende na New-York tabata na comparacion di esai nada mas koe poesji riba dak.

Nos no tabatien ningun Amigoe ainda, pa unicoe motiboe sool, koe ainda Maike no tabata haja ainda un, koe el por confia. Maar es anoche un homber, masjar beleef i di respect, tabata sinta banda di nos, i a coeminza un combersacion di coestumber coe Maike. Maike pa papia berde, no kier a combersa coené, maar es homber a forzé coe su urbanidad. "Ta „ parcé mi, Senjores," asina el dici, "koe „ boso ta Spanjol. Bisá mi ¿Ki nobo bo „ tien di Hispania?" "Dispensá mi," Maike tabata contesté, "mi ta Spanjool esai „ si, ma no Spanjool di Hispania, ma di „ Venezuela ; i mi Amigoe-akí ta mi ha- „ bitante di Curaçao."—"Curaçao, Cu- „ raçao !" el dici, o si, esai mi conocé," Conform el ta lamanta i ta grita *Garçons „ trois Curaçaos.*"

Net el a caba di grita esai, ó un otro pieza a coeminza. Esai a stop nos combersacion, ma apena nan a caba di doena nos es pieza bonitoe, o es Frances tabata sigi su combersacion diciendo. "Senjores „ bo salur i salur di Curaçao !" Coe algun entusiasmo nos a bebe salur di mi patria, den Jardin di *Palais Royal* di Paris. Mi tabata contentoe, i foi es momentoe, mi a sinti un afeccion pa es homber, koe ta jama *Pierre Montaigne*, koe bo conocé caba foi mi último carta. Despues di a bebé es promer salud, i koe nos a haci co. nocir un coe otro, doenando vice-versa nos kaartje di bisita, Pierrie tabata puntra nos. "¿Anto boso ta habitante di Venezuela i „ Curaçao? Ma bisá mi ¿na ki tera es „ stadnan ta? Ta na México ó California?" Un harimentoe tabata nos promer respondi; toch Maike tabata drecha esai diciendo: „ Mi Senjor, Venezuela, ni Curaçao ta stad- „ nan, pero dos diferente tera; un, es ta „ Venezuela, ta na Sud America, i ta „ forma un Republick, koe tien un stad gran- „ di pa Capital, jamar Carácas; Curaçao „ na contrari ta un pida tera no leeuw „ foi Venezuela, koe ta pertenece na Ho- „ landa, su Capital ta Willemstad." "O „ esai mi no sá." Pierre dici: "¿Vene- „ zuela ta un Republiek i Curaçao un pi- „ da di Holanda no aleuw foi Venezuela? „ Sigur tien muchoe comunicacion un coe „ otro? ¿Nan no tien ferrocarril, omnibus „ etc, manera akí?" "No, Señor, Curaçao „ ta un isla; a un laman grandi koe ta „ separa Curaçao foi Venezuela. Curaçao „ ta un di colonienan di Holanda." "O „ dispensá mi," asina Pierrie tabata sigi, „ un Frances conocé bon toer kiko ta toca „ su tera, maar el ta fica bobo den toer „ kiko ta toca otro. Ma esái ta nada. „ Lo nos no ta menos Amigoe. Mi ta combidá bo cena coe mi pa majan. Ta na *Hôtel du Louvre* koe mi ta warda boso, „ na table d'Hote di 4 ora." Despues di a acepta es combidamentoe nos a sigi papia riba toer diferente cos. Tabata 11 ora koe nos a bai na nos hotel.

(*E ta sigi.*)

Rebista del Mercado.

NEW-YORK, Sept. 10, 1884.

Azúcar. -- (Mercado quieto).			
Cuba-Mascabado	4½	@	5 9/16
Idem Centrífugo	5¼	@	5¾
Pt. Rico	4¾	@	5
Aloe		@	8
Brazilete.			
Delgado	$20	@	25
Grueso	$25	@	30
Café. (Existencia 23,500 sacos).			
MARACAIBO.			
Trujillo	10	@	10¼
Bocono	10	@	10¾
Mérida	10½	@	12
Cúcuta	10½	@	11¼
Clases extra	12	@	13
SABANILLA. (Existencia 4,500 sacos).			
Ordinario	10	@	10¼
Regular	10½	@	10¾
Bueno	11	@	11½
Superior	12	@	12½
Clases extras	13	@	14
LA GUAIRA, CARÁCAS Y PT-CABELLO. (Existencia 6,400 sacos).			
Trillado	10	@	10¾
Descerezado	10½	@	12¼
CORO	9¼	@	9¾
Bálsamo Tolú	35	@	36
Bálsamo Copaiba		@	35
Cueros de chivo. (Demanda.)			
Coro escojidos 1ª		@	60
Coro escojidos 2ª		@	37½
Coro escojidos 3ª		@	35
Maracaibo	30	@	31
La Guaira & Pt. Cabello	27	@	28
Rio Hacha sin escojer		@	40
Cueros venado. (Demanda).			
Orinoco		@	24
La Guaira	26	@	27½
Pt. Cabello		@	23
Cueros de Res. (Mercado firme).			
Dulces La Guaira	17¼	@	17¾
„ Pt. Cabello	18	@	18½
Salados	13¾	@	14
MARACAIBO.			
Dulces	15½	@	16¼
Salados	12¾	@	14
SABANILLA, sin escojer	16	@	17
BOGOTÁ. idem	19½	@	20½
RIO HACHA, sin escojer	13½	@	14½
ORINOCO, sin escojer	20½	@	21
Pto. PLATA	14	@	14½
Caucho. (Mercado mas animado).			
Pará fino		@	54
„ ordinario		@	40
Cacao. (Mercado quieto).			
Maracaibo	24	@	25
Carácas	17	@	18
Dividivi. (Mercado quieto)	$30	@	$45
Lana		@	9
Miel de Abeja.			
de Cuba, por Galon en depósito	54	@	55
de Sto. Domingo. „ „	52	@	53
Palo de Mora. (Mercado quieto.)			
Maracaibo		@	13.00
Sabanilla		@	14.00
Zarapia. (Nominal)		@	1.75

CAMBIOS. ☞ El cambio en Paris sobre Lóndres está hoy á fr 25.18.

Sobre Lóndres	Letras Banqueras	á 3 d	v $	@	4 83¼
id.	„	„ 60	„	@	4 85¼
Sobre Paris,	„	„ 3	„ frcs	@	5 17½
id.	„	„ 60	„ „	@	5 20
Sobre Hamburgo	„	„ 3	„ M.	@	95¼
id.	„	„ 60	„ „	@	94½

Azúcar Refinada.— El "drawback" sobre azúcar refinada ha sido reducido á $ 2.82 ménos 1%.

"Impr. de la Libreria" de A. Bethencourt e hijos.

1ste. JAARGANG. CURAÇAO DEN 4n. October 1884. N° 40.

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10.— pa anja.
Un number sò fl. 0,25.
Un anuncio di 1 tè 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

7 Oct.	*Royal Mail*	van	Southampton
8 „	*Maracaibo*	„	Maracaibo.
8 „	*Carácas*	„	New-York.
9 „	*Prins Maurits*	van	Amsterd.

CALENDARIO.
September.

5. DOMINGO.	S. Birgen di Rosario.
6. LUNA.	S. Bruno C.
7. MARTES.	S. Marco papa.
8. RAZON.	Sta Brigida Viuda.
9. HUEBES.	S. Dionisio i comp. mm.
10. BIERNES.	S. Luis Beltrand C.
11. SABRA.	S. Nicasio ob. i m.

STAND DER MAAN.
L. K. 11 Oct., 9 ure 53 m. A. M.

Opkomst der Zon:
5 Oct. 6 ure 2 m. 10 Oct. 6 ure 4 m.
Ondergang der Zon:
5 Oct. 5 ure. 58 m. 10 Oct. 5 ure 56 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

7 Oct.	*Pakel-Sch.*	naar	St. Thómas.
9 „	*Glenfyne*	„	New-York.
11 „	*Maracaibo*	„	Maracaibo.
12 „	*Prins Maurits*	„	Amsterdam

Waarom veroordeelt Z. H. Paus Leo XIII de Vrijmetselarij?

Onder zijne vriendelijke lezers telt de *Amigoe di Curaçao* niet weinige verstandige en oprechte mannen, die Vrijmetselaar zijn. Dezen lazen met kalmte de Encyclick over de Vrijmetselarij. Zij werden onder het aanhooren van 's Pausen veroordeeling niet tot onedele drift vervoerd, en bleven steeds vatbaar voor redeneering. Zelfs wilden ze oprecht bekennen, dat eenigen hunner Broeders, die zich gaarne de tolken noemen der openbare Maçonnieke meening, door een onverstandige bestrijding der Encyclick aan de zaak der Orde meer na- dan voordeel hebben toegebracht: dat hunne wederlegging bij slot van rekening de kracht eener verdediging van het vonnis bleek te bezitten. Deze Broeders, het werd eveneens erkend, zouden wijzer gehandeld hebben, indien zij de *hoofdpunten van beschuldiging* grondig wederlegd hadden; immers zulk een strijd van borst tegen borst zou edel en mannelijk, en moest kort van duur geweest zijn: gelijkertijd ware dan ook aan velerlei onaangenaamheden de weg afgesneden. Toch blijft voor genoemde ridderlijke mannen der Loge de Pauselijke veroordeeling der *Orde* een onbegrijpelijke, een onverklaarbare daad. Als de Paus de vrijmetselaars met een doemvonnis getroffen had, die in de helsche krochten der *Carbonari* tegen God en maatschappij samenzweren; als hij de brandstichters en moordenaars van Parijs: de mannen der *Commune* en hunsgelijken–alleen onder zijne plechtige veroordeeling begrepen had— dan, ja, konden zij er vrede meê hebben, en zouden ook zij wel volgaarne zulk een vonnis willen onderschrijven. Maar de Paus heeft meer gedaan: *de geheele Vrijmetselaars–Orde* veroordeelde hij, en dat gaat niet aan: dat is het onbegrijpelijke, het onverklaarbare van die Pauselijke daad!

Men weet het nu: er bestaan ook beleefde tegenstanders van de Encyclick *Humanum genus;* tegenstanders, die onder zachte termen toch sterk genoeg hunne afkeuring wisten uit te spreken. Met hun welnemen, en zeker ook ten genoege van velen onzer lezers, maar bovenal ter verdediging van Paus Leo's algemeene veroordeeling der Vrijmetselarij, zullen wij eens uit de Encyclick–zelve *één der hoofdredenen* gaan aangeven en haar een weinig toelichten, waarom *de geheele Vrijmetselarij* veroordeelenswaardig is.

I

De Vrijmetselarij is een geheim genootschap, wier leden zich door een geheimen eed verbinden, om de bevelen van hare hoofden te volbrengen, op straffe van strenge kastijding in geval van ongehoorzaamheid.

De Vrijmetselarij is dus op de eerste plaats een genootschap, d. i. eene maatschappij met hoofden en leden: afgedeeld in onderscheidene graden, waarvan de eersten tot de laatsten in allernauwst verband staan.

Van dat genootschap is de meest sprekende karaktertrek *het geheimzinnige*. Geheim is *het doel* waarnaar het streeft; geheim zijn *de middelen* om tot het geheime doeleinde te geraken; geheim (zelfs voor de lagere graden en dezer hoofden) de *hoogste overheden* en bestuurders der maçonnieke maatschappij.

Verder: die geheimhouding van teekens, van *gebruiken* en *leeringen* der Vrijmetselarij moet—vóór hunne toetreding tot de Orde— door alle kandidaten plechtig beloofd, en deze belofte *bezworen* worden. Elke graad der Vrijmetselarij heeft zijne geheimen en zijnen eed van geheimhouding.

Wij laten hier eene eedsformule volgen, die gebezigd wordt door den kandidaat voor den eersten der drie zoogenaamde *Johannesgraden: (Sarcena).*

„ Ik geloof en zweer in naam van den „ Allerhoogsten Bouwmeester aller werelden, dat ik de geheimen, teekenen, handgrepen, woorden, leeringen en gebruiken „ der broeders vrijmetselaars nimmer ontdekken, en daaromtrent een eeuwig stilzwijgen in acht nemen zal.

„ Ik beloof, en verbind mij voor God, „ dat ik noch met de pen, noch met teekenen, woorden en gebaren iets daarvan „ verraden, schrijven, in steen of metaal „ zal laten afdrukken: zoowel niets van „ hetgeen mij nu wordt toevertrouwd als „ in de toekomst bekend gemaakt zal worden.

„ Ik verbind mij daartoe op straffe (waaraan ik mij, als ik mijn woord niet houd, „ zal onderwerpen) dat men mij de lippen „ met een gloeiend ijzer afbrandt, de hand „ afhakt, de tong uitrukt, den gorgel afsnijdt, en eindelijk...... Zoo waarlijk „ helpe mij God en zijn heilig Evangelie. „ Amen ".

Nog dient hierbij opgemerkt, dat elke Vrijmetselaar zich onder eede verplicht, de statuten der Loge, waartoe hij behoort, en de algemeene regelen of constitutiën der Orde getrouw na te komen.

Welnu: „ beloven en zich met eede verplichten, dat men aan *onbekende overheden zonder voorbehoud* gehoorzamen, en op hun wenk, welke bevelen ook, uit zal voeren, is

ONREDELIJK en ONZEDELIJK.

Ieder verstandig man immers moet zich wachten, eene belofte af te leggen, wanneer hij niet weet, of hetgeen hij belooft *goed* en *zedelijk* is, en wanneer hij niet zeker is, dat hij later zijne belofte kan nakomen.

Hoe nu zal de kandidaat-Vrijmetselaar redelijker wijze zijne vrijmetselaars–belofte afleggen? Hij weet niet, *wat* hij belooft, want de Vrijmetselarij is voor hem een *geheim.* Wel hoorde hij van dezen of genen vriend, die hem aanraadde, vrijmetselaar te worden, dat men in de Loge „ onder gezelligen kout en onschuldige feestvermaken " aan de veredeling van den mensch arbeidt; dat men er zich op toelegt om ware „ godskinderen" te worden, en de menschlievendheid te beoefenen— maar, ook andere stemmen hadden een oordeel over de vrijmetselarij uitgesproken. Die „ lagere graden " der Orde mochten zoo onschuldig en vroom zijn, als men beweerde, zij voerden natuurlijker-wijze tot de „hoogere" en tot de „ hoogste ", en wie weet niet, wat daarin al kwaads en verderfelijks tegen Godsdienst en Maatschappij gesponnen wordt! Zwaar is de verdenking, groot en verpletterend de beschuldigingen die op „ de Orde" rusten! De onschuld der „ lagere graden " moet als een sluier dienen voor de grove zonden, waar zich de „ hoogere " aan plichtig maken! In het kort: het geheim der zaak, of de onzekerheid minstens waarin de kandidaat verkeert, moet hem weerhouden *zich door eene belofte, tot het onbekende te verplichten.*

Daarenboven, wat zal hem later *geleerd*, wat hem *bevolen* worden? Blindelings en zonder voorbehoud moet hij bij zijne aanneming beloven, de statuten na te zullen leven van de Loge, waarvan hij lid gaat worden. Wat echter bevelen die statuten? Zullen zij niets voorschrijven, wat hij als echtgenoot en vader, als burger, als Israëliet, als Protestant of als Katholiek in *eer en geweten* zal moeten weigeren ten uitvoer te brengen?— Ook de Constitutie der Orde moet hij beloven, te zullen nakomen. Maar *wie* leert hem die constitutie? Welke is zij?— Geen regel krijgt men er in de lagere graden van te zien!

Wij vragen dan ook: Is het niet *zeer onverstandig* dat men de edele, manlijke vrijheid zoo onbezonnen ten offer gaat brengen op het altaar der Vrijmetselarij? Dat jonkmannen en vaders van een huisgezin, mannen derhalve van verstand: hun mannentrouw gaan verplichten aan *Onbekende* Overheden; hun tijd en geld, hun krachten en leven beschikbaar willen stellen als *een middel*, waarvan het geoorloofde niet bewezen is, omdat het doel *onbekend* en *verdacht* blijft.

Een tweede reden, waarom hij,

die zich op de naamlijst der Vrijmetselarij laat inschrijven, ONREDELIJK en ONZEDELIJK handelt, is gelegen *in het ijdel en zondig zweren van den eed.* Wij behoeven hier geen godgeleerde redetwist aan te gaan, om het over de beteekenis, de kracht en de verplichting van eenen eed met onze tegenstanders eens te worden. De eed versterkt en bekrachtigt onze belofte, ja, verheft deze tot iets heiligs! Wij roepen God tot getuige, dat wij de waarheid spreken, en dat wij, hetgeen wij beloven, ten zijnen tijde *waar* zullen doen zijn. Bij het afleggen van een eed, denken wij aan God, die de Opperste waarheid is; denken wij aan Hem, die wreker en straffer voor ons zal worden, indien wij later ontrouw zullen zyn aan onze belofte. Wanneer de wettige overheid ons den eed gebiedt, of wanneer de eed noodzakelijk is, en wij hem afleggen volgens waarheid, rechtvaardigheid en om gegronde reden, dan geven wij eer aan God: de eed is dan een plechtige act van Godsvereering; maar zonder *noodzakelijkheid* en *lichtvaardig* afgelegd, wordt de eed een act van schennis der Goddelijke Majesteit.

Met huivering in de ziel, en het hart vol medelijden over de zedelijke ellende en jammeren, waarin de Vrijmetselarij duizenden onzer medemenschen zoo lichtvaardig ter nederstort, gaan wij thans onze gevolgtrekking maken.

Straks hebben wij aangetoond, dat *de belofte*, die bij de aanneming in elken graad der Vrijmetselarij moet worden afgelegd, tegen het gezond verstand en evenzeer tegen het geweten van elk rechtschapen man aandruischt: zij is ijdel en van geen waarde, zij is lichtvaardig en onbedacht. Maar wat nu te denken van den eed, die zulk een ijdele, lichtvaardige verbintenis *heiligen* moet? Wij vinden er slechts een enkel woord voor, dat zulk een handeling zonder overdrijving en naar waarheid kan aanduiden: HEILIGSCHENNIS.

Immers, Gods aanbiddelijken naam aanroepen, met het doel dat Hij voor een onverstandige daad als voor waarheid en deugd borg zal staan; dat Hij een gewetenlooze, en derhalve, onzedelijke handeling niet alleen goedkeuren maar er ons toe verplichten zal, ziedaar den afgrond van waanzin en onzedelijkheid, waarin reeds op den drempel der Vrijmetselarij elke nieuweling, elke aanstaande Vrijmetselaar zich werpen moet.

Is dan iedere Vrijmetselaar een waanzinnige; een onredelijk en onzedelijk man?— Onze lezers weten zeer goed, dat wij met Onzen Heiligen Vader Paus Leo XIII overtuigd zijn, dat er zich in de Vrijmetselaars-Orde tal van rechtschapen mannen bevinden. Hoe zij dan, met al hun rechtschapenheid, tot de Vrijmetselarij zijn toegetreden?— Dit moeten zij voor God en hun geweten verantwoorden; maar ontegensprekelijk is het, dat zij met of zonder hunne schuld op het dwaalspoor geraakt zijn. Immers, de *belofte en eed* der Vrymetselary zullen steeds voor ieder man van verstand en geweten een dubbel beletsel wezen, dat hem de toetreding tot de vrymetselary onmogelyk maakt.

Want *de Vrijmetselarij is een geheim genootschap* (welks doel, middelen, en hoogste Overheden onbekend zijn); welnu, *zich verbinden:* 1° om tot een onbekend doel mede te werken; 2° om zich tot alle middelen zonder voorbehoud te willen leenen; 3° om aan onbekende overheden zyne vrijheid van handelen ten offer te brengen— is ONREDELIJK en ONZEDELIJK.

In een volgend artikel zullen wy naar aanleiding van deze veroordeeling der Vrymetselarij uit hoofde van hare belofte en haren eed eenige praktische gevolgtrekkingen maken.

NOTICIA.

COLERA.

(19 di Sept.)

TOULON.— Cólera a bolbe parce di nobo na Zuid di Francia. Na *Strenez, Lazarette* i *Orana* moeri di e pesti-ai tres hende, na *Nîmes* dos i na *Lalande* tambe unoe.

MARSEILLE.— Boletin oficial ta doena un aumentoe di casoe di cólera denter i rond di e stad-ai.

MADRID.— Di cólera a moeri: na *Alicanti* 1, na *Elche* 4 [di e 5 nan, koe a cai maloe], na *Novelda* 6, na *Monforte* 3.

NAPELS.— E pest ta plama tambè na parti West di e stad-aki. Director di hospital di enfermoe Incurabelnan a moeri. Ta terribel destruccion, koe cólera ta haci aki cada dia. Den últimoe 24 or 437 persona mas a cai coe e peste i nan ta conta mas di 283 mortoe.

For di *Provincia Napels* nan ta doena nobo di 56 enfermoe mas, i di 24 mortoe.

— Den di e lugarnan koe ta sigi a moeri di cólera: na *Bergamo* 5, na *Caserta* 5, na *Cuneo* 10, na *Genova* 12, na *Salerno* 2 persona.

SUPERFICIE DI LAMAR.

Den un Courant Aleman nos ta leza lo ké ta sigi tocante superficie (parti di mas arriba) di lamar di henter mundoe.

Superficie di Oceano Atlántico ta 79.721.274 kilometer vierkant, di Oceano Indico ta 73.326.872, i di e otro lamarnan di Zuid 161.123.673; (cada kilometer vierkant tien 1000 meter di largoe i 1000 di hanchoe. Di ai ta sigi koe hinter superficie di e tres Oceano grandi nan ta 314.172.819 kilometer vierkant. Superficie di e otro lamarnan ta asina:

Lamar Glacial di Noord, 13.292.411, Mediterráneo meimei di Europa i di Africa 2.885.529, Lamar Báltico 413.430, Lamar Corrá 449.910, Golf di Persia 236.835. Pa toer e lamarnanai nos tini anto un superficie di 73.865.332 kilometer vierkant. Baai di Hudson di Lamar Glacial di Noord tini 1.069.578, Lamar Blanco 12.515; Lamar di Irlanda 230.694, Lamar di San Lorenzo 274.370, Lamar di China 1.228.440, Lamar di Japan 1.043.824, Lamar di Okhotsk 1.507.609, Lamar di Bering 2.323.127, Lamar di California 167.224; di manera koe e lamarnan-aki ta cupa un superficie di 7.295.911 kilometer vierkant.

Si cerca di e 17 lamarnan koe nos a nombra, nos pone e Lamarnan di Polo, koe tien un superficie mas of menos di 20.447.800 kilometer vierkant, anto henter superficie di toer lamar di mundoe lo ta 415.781.862 kilometer vierkant, mientra koe superficie di tera di henter mundoe ta solamente 136'056.371 kil. vierk.

DIEPI DI LAMAR.

Meimei di Francia i Inglaterra, Canal tini di mas tantoe 300 pia hundoe; es na West di Irland ta pasa 3000. Oostzee, meimei di Alemania i Suecia no tien mas 120 pia; Lamar Adriático meimei di Italja i Turquía tien 10 pia mas dipi. Pasaji di Gibraltar meimei di Spanja i Africa tien di mas tantoe 1000 pia, maar é ta baha té na 3000 i despues té na 1000 ora nos ta drenta mas den Mediterráneo. Na algun lugar nan no ta haja tera ni na 7.800 pia. Lugar di mas dipi ta den Oceano Atlántico i Pacífico; cerca Cap di Buena Esperanza é ta 16000, i na West di isla Sta. Helena, 28.000. Dipi medio (meimei di mas hundoe; mas secoe) di Océano Atlántico ta 26.000 i di Pacífico 20.000 pia.

Durante anja 1883 a moeri mas di 1200 persona, hende grandi i mucha, pa motiboe di kimamentoe di teater i otro casnan di plezier público. Na luna di Januarij a socede 4 kimamentoe di e sorto-ai; na Februari 3, na Maart 5, na April 6, na Junî 6, na Juli 5, na Augustus 5, na December 1. Na luna di Mei i September no tabatien ningun. Segun nacion hende por conta nan asina: Rusia 12, Noord America 9, Inglaterra 7, Francia 3, Italia 3, Austria 2, Prusia 1, Croácia 1, América 1, Africa (Cap. Bon Speranza) 1 i Japan 2. Na kimamentoe di *circo* na Bervyzeff dia 31 Januari 268 hende a perde nan bida; na Sunderland den Victoria Hall 180 mucha i na New Orleans 18 di Maart, mas di 160 hende a moeri den flam of tabata trapar di hendenan den nan ansia di mortoe.

EDAD DI HENDE.

Segun cálculo di ciertoe profesor (Wappaut), edad media di hende na Austria ta 28.19; na Cerdeña 30.80; na Prusia 31.10; na Saxen 31.16; na Beieren 32.61; na Hoelanda 34.72; na Inglaterra 36.92; na Bélgië 38.35; na Francia 40.36; na Denemark 40.49; na Zweden 40.66; na Noruega 43.64 anja. lo ké ta moestra na mees tem, koe clima di mas na noord ta mas salur.

LIBERALISMO I SOCIALISMO.

Den *Recht voor allen*, órgano (courant) di partida social-democrático den Holanda, nos ta leza lo ké ta sigi:

Liberalismo, maské sin sabi, a doena existencia na *Socialismo*, i awor k'é ta mira koe su jioe no kier camna na su leiband (bao di su direccion) k'el a pone na su curpa pa protegéle, maar al contrali, e jioe a tira e leiband leuw for di dié, pasobra é ta sinti, k'é a crece contra su tata,— awor é tata innatural den su impotencia [falta di poder] ta maldiciona e jioe-ai, koe lo sigi su camina, maské semper é ta sinti, koe nan ta pone toer medio vil pa verpletter é. E tata ta spanta p'e camina k'é mees a drenta un dia, i é ta machoe cobarde pa sigi e camina-ai; maar apesar di su tata cobarde, e jioe le sigi su camina. E tata a kita foi hopi hende un speranza i consuelo di alegria (este, fé) koe tabata drecha pa sufrimientoenan di mundoe, i na lugar di esai é no a doena nada; al contrali, awer koe e jioe a discubri poco energia di su tata, é mees lo cohe frena na su manoe i l'é bai adilanti sin stop; é sabi cuantoe strobamentoe tini riba e camina; é sabi també koe su origen (camina el a sali) ta es koe ta traha mas duroe contra di é; maar despreciando toer cos, i esai mas koe toer e no kier para ni un momentoe mees, pasobra é sabi koe alafin victoria ta wardéle, maské cuantoe nan traha contra di é, é sabi koe esai lo no dura muchoe i koe di mas tantoe, lo su victoria tarda un poco mas.

Hopi bez, pa banda di partida Anti-liberalnan a bisa, koe liberalismo, haciendo gera toer camina contra Iglesia i toer autoridad legítimo, koe a ninga di baha bao di su sentencinan, koe e liberalismo lo cria algun spiritu koe alafin lo no por bai contra di ele mas. Palabra di e social-demócratanan ta doena un afirmacion [siguranza] di esai. Liberalismo lo por ninga di reconoce socialismo pa su jioe legítimo ta existi prueba, koe ja no pa su dristui. No tien duda koe social demócratanan lo trece e prueba semper coe alegria bao di wowo di liberalismo. Pa liberalnan no tin ningun prospectoe (speranza) agradabel. Maar kende tien culpa?

DE 18de JAARGANG DER KATHOLIEKE ILLUSTRATIE.

De titel van intiemen huisvriend, die de *Katholieke Illustratie* sedert een 17 tal jaren bij Holland's Katholieken met recht bezeten, de buitengewoon groote verspreiding, die zij onder hen verworven heeft, het recht, dat zij haar hebben laten wedervaren zoo wel op de salon-tafel als op het kantoor-bureau, zoowel op societeit en atelier als in de nederige woning van den werkman, hopen wij (en vertrouwen die met de eerste afleveringen van den nieuwen jaargang vóór ons) zal ook onder onze Curaçaosche Katholieken haar deel wezen.

Sedert de directie zich zoo belangeloos de belangen der katholieke bevolking alhier heeft aangetrokken door het uitschrijven eener collecte voor eene nieuwe kerk te San Willibrordo, en in den laatsten jaargang teeken- en graveerstift zoowel als de pen harer bekwaamste medewerkers geleend heeft tot het illustreeren van Curaçaosche landschappen, bewoners en toestanden, kan geen enkel Curaçaosch Katholiek nalaten een warme sympathie voor dit schoon en nuttig tijdschrift te koesteren. Met verlangen zag men dan ook den nieuwen jaargang tegemoet, met vertrouwen, dat de directie op den eenmaal zoo nuttig en roemrijk ingeslagen weg niet alleen zou blijven staan maar wederom zou trachten vooruit te gaan: en thans mogen we zeggen dat de vier eerste afleveringen van den 18den jaargang met bijval ontvangen zijn en in alle opzichten aan de verwachting hebben beantwoord. Wederom bevestigt deze nieuwe jaargang dat de Katholieke Illustratie zich harer edele roeping volkomen bewust is, om niet alleen als een Illustratie te verschijnen die verhalen en gravuren ten besten geeft ter aangename en nuttige verpoozing in ledige uren, of ter beschaving en opwekking van kunstmaak en kunstzin,— maar ook en hoofdzakelijk als eene Katholieke Illustratie, die noch in tekst noch in gravures eenigen aanstoot zelfs niet aan de fijnstgevoelige kunstsmaak geeft, die in beiden zooveel mogelijk niet alleen een menschelijk behagen maar ook een hooger geestelijk doel ten grondslag legt en hare algemeene uitgebreidheid menigmaal aanwendt om zich, zelfs op tijdelijk en geldelijk gebied verdienstelijk te maken voor de belangen van het ware geloof onzer vaderen.

Zie ze maar gerust aandachtig in, criticus van kunst of litteratuur, deze vier eerste afleveringen van den 18n jaargang, zoo als zij daar vriendelijk en aanlokkelijk in een nieuw letterkleed voor U liggen. Zijn portretten bij voorkeur het voorwerp Uwer critiek, beschouw dan gerust zulke als van onzen geliefden Vader den Paus, of van het Belgische ministerie of van onze geëerbiedigde Koningin en prinses Wilhelmina. Vergelijk die trekken met de indrukken, die in Uw geheugen van persoonlijke ondervinding of uit de gravuren van andere geillustreerde bladen zijn overgebleven, en zeg dan of er met grond iets te zeggen valt op de gelijkenis of op de karakteruitdrukking of op de harmonie der pose of op de werking van licht en schaduw en halve tinten? Beweegt gij U liever op het gebied der christelijke kunst, zeg dan of gij ornament en idee ooit in bevalliger vorm hebt zien saamgevlochten dan in de zinvolle en bevallige teekening van den Heer Mengelberg. Zoudt gij anders ook al den genialen teekenaar dezer compositie wel menigmaal in het

oor hebben willen fluisteren den raad eens geduchten Hollandschen kunstcriticus, om in zijn beelden nog wat meer den vooruitgang in de vormen van de kunst der drie laatste eeuwen te huwen aan het edel en heilig idee der middeleeuwsche kunst, hier, in die ornamenteele compositie, waar figuren en beelden als ineensmelten met ornament, misstaat die fout minder. Of hebt gij meer voorliefde voor historie? Welnu, de gravuren op dat gebied mogen misschien ook al van vreemde herkomst zijn, het gelukkige en gunstige althans der keuze wordt U gewaarborgd door de namen der schilders naar welke zij genomen zijn en die op historisch-romantisch gebied zeer goed rekening weten te houden met gewoonten en zeden, draperie en stoffeering van het tijdperk, waaruit zij hun idee kiezen. Ook in de gravure naar de historisch-symbolische compositie van den kunstschilder Brouwer, ontleend aan het missionaris-leven kan men zeer veel goeds zien, dat den kunstenaar eere doet. En als Gij U in het genre het liefst beweegt, zeg dan of de keuze der heerlijke gravuren naar Knorr, Langley, Woltze en Israëls vooral, niet zal strekken tot veredeling der kunstzin op dit gebied, en een werkelijk genot zal zijn voor den aanschouwer daar men al het naïeve en natuurlijke en bevallige van het dagelijksch leven, vooral kennelijk door die keurige schakeering van licht en donker, zoo sprekend in hun genre-composities ziet neêrgelegd, dat men als het ware medeleeft met die studeerende kleinen van Knorr, of die weenenden van Langley of die weetgierigen in nieuws verslondenen van Woltze of die ongelukkigen van Israëls. En gevoelt ge voorliefde voor landschap of stadsgezicht, zeg dan of de gravure naar het Amsterdamsch gezicht van Gause U niet onder den killen, neveachtigen en zilveren hemel der IJstad verplaatst, terwijl zij tevens een idee opwekt van hare bedrijvigheid. Zijt gij spotvogel zelfs, die zich liefst aan komiek of caricaturen vergast dan hebt gij nog gelegenheid Uw hart op te halen aan de arme tobbers bij de wedrennen, die in plaats van op een tribune ten laatsten in het vuur van een braadspit teregt komen. Ook de ontwerpers van den tekst des nieuwen jaargangs blijven niet achter bij de verdiensten van graveur en teekenaar en schilder. 't Zij U de oolijke Snieders den hoed van Jan Oom in een wraaknemend persoon herschept, waarbij de Belgische vetweiër wel een eereplaats verdient, of Ravo U boeiend verhaalt van mijnheer Molenaar en zijn vrouw, en zich zoo edel interesseert voor de arme vrouw Baars, 't zij "van der Lans" U dolpret laat hebben met Rustenburg en Zorgvliet over de Transvaalbeweging, men gevoelt altijd dat men te doen heeft met mannen, die op het gebied der taal even goed meesters zijn als zij zouden geweest zijn bij compositie en voordracht van een treur- of blijspel. En nergens iets stootends, zelfs niet iets dat den onschuldigsten hinderen kan en overal waar het slechts mogelijk is, ligt eene hoogere godsdienststrekking ten grondslag. Met zulke verdiensten op zich zelven heeft ook deze jaargang zich nog niet tevreden willen stellen, maar wederom heeft zij den bijval en de uitgebreide verspreiding, die haar bij de Hollandsche katholieken met recht is te beurt gevallen, willen dienstbaar maken aan de tijdelijke belangen des geloofs van het meerendeel harer lezers. Met bereidwilligheid heeft zij nu weer eene bede gedaan en eene collecte geopend voor de in Rome zoo zwaar geteisterde wereldinstelling "de Propaganda" aan wier ijver en geldelijken bijstand de verspreiding des katholieken geloofs ook in de verste gewesten zooveel te danken heeft.

Kan het anders, dan dat wij ook dezen nieuwen jaargang een hartelijk welkom toeroepen. De volgende afleveringen zullen zeker niet voor de eerste onder doen, en aan de verwachting der lezers alleszins beantwoorden; het verleden van dit blad toch heeft bewezen dat zij nooit gewoon is geweest hare lezers in de volgende afleveringen te leur te stellen. Daarom durven wij gerust de Katholieke Illustratie onzen lezers en niet alleen katholieken maar ook geloovigen Protestanten als een nuttige, onschadelijke en hoogst aangename Zondags- en verpoozingslectuur aanbevelen. Het abonnement is opengesteld bij

den Heer.
AURELIO ALVAREZ.
Secr. St. Jozef Ver.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.
(Bekendmaking).

— De Administrateur van Financiën gemachtigd om voor en namens het Bestuur van de kolonie Curaçao, met den Heer *M. B. Gorsira* een notarieel contract aan te gaan, waarbij aan dezen het uitsluitend recht wordt verleend, om 1e op dit eiland gelegen Gouvernements-gronden artesische putten te doen boren, en 2e waterleidingen onder en langs de straten en publieke wegen aan te leggen zoowel in het Stadsdistrict, als in de buitendistricten, teneinde het door boring op Gouvernements-of particuliere gronden verkregen water te vervoeren; en zulks voor den tijd van *vijf en dertig* jaren.

— De benoeming van den Heer *M. B. Gorsira* tot Lid van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op dit eiland op zijn verzoek ingetrokken, en benoemd tot Lid van gezegde Kamer de Heer *Mr. Sol C. Henriquez.*

— Aan *Gilbert Buenoventuranse Henricus* vergunning verleend, om, met wegiating van zijnen geslachtsnaam *Henricus*, dien van *Veeris* aantenemen.

—o—

— Het stuk, getiteld *Exposicion. Centenario de Sir Moses Montefiore* kunnen wij heden wegens plaatsgebrek niet in ons blad opnemen.

— MORGEN is het voor de Katholieke ingezetenen van Curaçao de feestdag van *O. L. V. v. d. Rozenkrans.* Te Pietermaai in de kerk van *O. L. V. van den Heiligen Rozenkrans* zal er 's morgens 7½ ure door Z. D. H. Monseigneur H. J. A. van Ewijk een heilige Mis gepontificeerd, en 's avonds ten 5½ ure Lof, ~~Feestpredicatie, en pontificale~~ Processie gehouden worden.

NEDERLAND.

De Radja van Tenom heeft op het ultimatum van Engeland en Nederland een beleefd antwoord teruggezonden met het verzoek om uitstel. Volgens een telegrafisch bericht d. d. Londen 10 Sept. zijn de overgeblevenen schepelingen der *Nisero* in vrijheid gesteld.

Een telegram uit den Haag, 19 Sept. j. l. meldt, dat er volgens de jongste Nederlandsche staatsbegrooting een deficit bestaat van 15 millioen gulden grootendeels veroorzaakt door demonetisatie van het zilver. Men heeft eene belasting op de tabak voorgesteld.

—o—

CHOLERA.
[19 Sept.]

Toulon.— De cholera komt zich op nieuw in het Zuiden van Frankrijk vertoonen. Te *Strenez, Lazarette,* en *Oran* zijn er *drie* en te *Nîmes* twee personen aan die ziekte bezweken. Ook te *Lalande* telt men 1 slachtoffer.

Marseille.— De officieele bulletin wijst een vermeerdering aan van cholera-gevallen in deze stad en omstreken.

Madrid.— Overleden aan de Cholera: te *Alicante* 1, te *Elche* 4 (van de 5 ziektegevallen) te *Novelda* 6, te *Monforte* 3.

Napels.— De epidemie verspreidt zich ook in het westelijk gedeelte dezer stad. De directeur van het hospitaal der Ongeneeslijken is overleden. Schrikbarend is de verwoesting die de Cholera hier elken dag aanricht. In de laatste 24 uren is het getal zieken met 437 vermeerderd en telt men 283 dooden.

— Uit de Provincie *Napels* meldt men 56 nieuwe ziektegevallen, en het overlijden van 24 personen.

— In de volgende plaatsen zijn aan de Cholera overleden: te *Bergamo* 5, te *Caserta* 5, te *Cuneo* 10, te *Genua* 12, te *Salerno* 2 personen.

CARÁCAS.— (Part. Corr.). In de laatste week van September was alhier de *geele koorts* onder de vreemdelingen, en de *vómito preto* en *dyssentery* onder de inlanders heerschende.

PARIJS, 16 Sept.—Admiraal *Courbet* schat de schade door de Chineezen geleden bij het bombardement der forten en van het arsenaal aan de rivier de *Min*, op 10 Millioen dollars.

Men verzekert dat tusschen Frankrijk en Engeland eene gedachtenwisseling gehouden wordt over de toekomstige krijgsverrichtingen van Admiraal *Courbet*, inzonderheid opzichtens Shanghai.

— De Bisschop van Limoges, Monseigneur *Alfred Duquesnay* is overleden. Z. D. H. was in September 1814 te *Rouen* geboren, was vele jaren werkzaam als Pastoor der Kerk *St. Laurent* te Parijs en werd in het jaar 1871 tot de waardigheid van Bisschop verheven.

LONDEN, 16 Sept.— Volgens de *Times* zijn vijf der Fransche Pantserschepen naar *Matson* teruggekeerd.

— De Kamer van Koophandel te Glasgow heeft van het ministerie een schrijven ontvangen dat de Britschen consul gelast is om de Chineesche Regeering officieël opmerkzaam te maken, dat de blokkade van de rivier den handelsbelangen zeer in den weg staat.

19 Sept.— Men zegt, dat Engeland met Egypte eene leening wil aangaan van £ 8,000,000. Hevig vallen de Fransche bladen Engelands politiek aan, in zake de regeling der financiën van Egypte. *Le Paris* uit zelfs den wensch, dat de Mogendheden zullen protesteeren tegen zulk eene vermetele schending van de internationale liquidatie-wet.

BRUSSEL.— De minister van oorlog had het plan, ongeveer 6000 man uit de provinciën naar Brussel op te roepen, ten einde aan de vijandelijkheden, waarvan de stad getuige is, een einde te maken.

— De agitatie tengevolge van de wet op het onderwijs, die door den Koning is bekrachtigd, houdt steeds aan. Den 17n September gaf de Koning audientie aan de burgemeesters van *Brussel, Gent, Luik, Mons, Arlon* en *Antwerpen.* De burgemeester van Brussel voerde het woord en uitte een krachtig protest tegen de wet. De deputatie, namens welke hij het woord voerde, zeide hij, vertegenwoordigt 820 gemeenten, met eene bevolking van 2,800,000 zielen. De Koning antwoordde, *dat hij ook talrijke petitiën ten gunste van de wet had ontvangen, en dat het zijn plicht was aan den wil der natie gehoor te geven, die zich door de meerderheid van het Parlement heeft doen kennen. Hij zou altijd met nauwgezetheid de plichten van een constitutioneelen monarch vervullen.* Hij behartigde de belangen van België— niet die van eene politieke partij, maar van beide— en alzoo de edele zaak der vrijheid, waaraan hij innig en standvastig verknocht was.

BERLIJN, 19 Sept.— De heer *von Schloezer*, de Duitsche gezant bij den H. Stoel, is naar Rome teruggekeerd.

— *Graaf Herbert Bismarck* is tot den rang van Majoor bevordert.

— *Dr. Schreinsfurth* betreurt het, dat Engeland met de annexatie van de *Niger-Delta* Duitschland vóór is geweest.

— *Keizer Wilhelm* is in uitstekende gezondheid en hoogst voldaan over zijn bezoek aan de Keizers van Rusland en Oostenrijk alhier teruggekomen.

De Duitsche en Russische pers is in de wolken over de jongste Drie-Keizers-meeting, die op 15 Sept. 's namiddags te *Skierniwiz* plaats had. Algemeen houdt men het er voor, dat thans de Europeesche Vrede verzekerd is.

Graaf Kalnoky moet verklaard hebben, dat Prins Bismarck tijdens de Conferentie der keizers, bijzonder in zijn humeur was.

ST. PETERSBURG, 20 Sept.— In de militaire kringen alhier weet men te verzekeren, dat het Russische gouvernement met zijne toetreding tot het verbond der andere mogendheden om de Europeesche onderdanen in het Chineesche Rijk te beschermen, nog geenszins de rol van bemiddelaar in het Fransch-Chineesche geschil heeft aangenomen.

SAN FRANCISCO, 15 Sept.— Van *King-Tak* kwam de tijding van eene vreeselijke overstrooming die het geheele land 60 voet onder water gezet en vier dagen lang aangehouden had. Geheele dorpen zijn vernield en men gelooft dat er minstens 70,000 menschen bij omkwamen. Men vreest, dat eene epidemie het gevolg zal zijn van deze verschrikkelijke ramp. De Cholera heerscht reeds te *Amoi.*

EGYPTE.
(19 September).

Te Cairo zijn brieven van Generaal Gordon aangekomen. Hij klaagt daarin over de langzaamheid der regeering in het toezenden van hulp. Dagelijks neemt het getal der opstandelingen toe, die *Karthoum* belegeren. Gordon vraagt om Turksche troepen ter bezetting van Soudan en om £ 250,000. — In het uiterste geval, zou men zelfs *Zebehr Pacha* als koning van *Soudan* moeten aanstellen met een salaris (!) van 3,000 pond, terwijl *Soudan* op die wijze een leen moest blijven van Egypte. Als dit zou geschieden, zou Generaal Gordon naar Engeland terugkeeren.

— Het gerucht liep te Cairo, dat *Colonel Stewart* Berber heeft ingenomen en verbrand.

Arcachon, 17 Augustus 1884.

Mi muy estimado Amigoe Cobi.

Promer koe nos bai na *Hôtel du Louvre*, mi kier pasa rond coe bo *Jardin des Tuileries.* Esai ta punto di mas bonitoe di Paris.

Warda. Cobi! akí juist nos tien un bon lugar pa sosega un ratoe i pa mira. Na es lugar mees. koe nos ta sinta akí, tabatien, un 14 anja pasar, un Paleis grandi, jamar *Palais des Tuileries.* Ora mí tabata akí coe Maike, un Frances tabata para ketoe-ketoe-aí sin papia nada. sin moef su curpa mees. Despues di a pasa un diez minuut asina, el tabata bati su pia gritando: *Ah, ces meurtriers!* (A, es bordoegoenan!) Toch manera el a spanta di su palabra, el a mira rond na toer camina. si podeser un hende por a tende su palabra, Ora el a weita nos, èl kier a huí foi lugar-aí. Maar Maike tabata lamanta i tabata bisé: "Señor, no tene miedoe, mi ta "comprendé bo sintimentoe; bam coe nos." I es Frances tabata companja nos i pasa coe nos *Place di Concorde* i *Avenue des champs Elysées.* Un ora asina lo a pasa. koe Maike i mi nos tabata bolbe bini den Jardin di Tuilerie. Manera mi a bisa caba, akí ta punta di mas principal di Paris, i tambe camina koe toer dia, esnan koe ta grandi na Paris ta bini, pa toema frescoe i pa distrai nan un poco di trabao di dia.

———

Maar larga pa awor un banda toer descripcion di bouiteza di es lugar-aí pa doená bo un idea di cos mas interesante, koe e lugar ta doena nos.

Manera mi a bisa caba aki riba, 14 anja pasar. Cobi, tabatien akí un Paleis famoso, *Palais des Tuileries.* Toer largoe di henter mundoe tabata aki uni. Roy i Emperadornan di Francia tabata pasa-aí nan dia. Foi es lugar Napoleon por a mira té na es boog di triunfo trahar na un distancia di 2000 meter. Ta akí el tabata sinta den su gloria, mirando toer nobleza di su emperio bao di dié, doenéle honor di un Cesar. Na anja 1871, puebel di Paris a caba coe es paleis di lagoe, ora nan a sali pa tumba henter Paris, i koe nan a proclama e comunismo. No sin motiboe es Frances a moenstra tantoe sentimientoe na es lugar aki, pasobra el tabata jora den su coerazon mertoe di tantoe homber balente, koe a cai

matar di es hende di comunismo, destruccion di tantoe monumentoe interesante i ricoe. Ma mejor, Cobi, koe mi ta larga Maike i es Frances contá bo, toer kiko ta toca es punta-ai.

Mientra nos tabata pasa rond, es Frances a kibra su silencio di un cuart di ora, diciendo: "Senjores, keré mi, mi no por "pasa nunca aki, of un rabia furiosa ta "drentá mi cordando riba es bordugoenan "koe a caba coe nos Paris, i es koe ta "duel mi mas tantoe ta, koe dia no ta "muchoe aleuw mas, of mees barbaris-"mo lo socede trobé." "O si," asina Maike tabata respondé, "esai ta consecuentia di liberalismo di nos sigloe ilustrado diez-nuebe, nos sigloe di progreso, ata, maar larga nos papia ketoe-ketoe, "un berdadero fruta di maçonnan." "No tien cos di papia" es Frances dici; "Mi "Senjor, toer es barbarismo no tabata nada mas, koe barbarismo di maçon. Den "nan bandera nan tien scirbir: *Fraternidad, Libertad, Igualdad, Progreso:* palabranan, koe ta sona duci den orea di "hende ignorante, maar koe ta terribel den "orea di hende, koe a mira i koe a com-"prende último consecuencia di es palabra." Papiando asina nos tabata jega na *Place de Concorde.* Sin moef su curpa es Frances a tica para, mees manera koe nos a miré para den Jardin di Tuilerie. Despues di un cinco minuut el dici: "Mi "Senjores, ta na es lugar koe Francia a "mata su Rey Louis XVI i su Reina "Maria Antoneta; ta aki koe un roeman "a mata otro: Chauvette, Cloots, Marat, "Danton, Robespierre toer a drama nan "sanger na es lugar; 3000 hende falta "poco a verf aki hacha di Guillotine, "koe a corta nan garganta, i toer esai, "mi amigoenan, a socede bao di gritoe di: "*Libertad, Igualdad, Fraternidad.* Na "es lugar, jamar *Place di concordea*, es ta: "lugar di paz, nos a mira 13 anja pasar, "Frances lamanta contra Frances, i bao "di palabra di *Igualdad* un rooi di Sanger Frances a corre. Mi mees a mira, "mi Senjores, como es banditoenan a camna rond coe brandspuit jeen di kerosien, "koe nan a mocha cas di mas bonito di "Paris, i ora nan a ceade toer, nan a bailla di contentoe rondor di flamma, manera furia. I atras di muhernan, koe tabata cabez, mi a tende hombernan di "loge di Paris grita. Ata nos libertad, "nos igualdad! O Senjor, dispensá mi, koe "nos no papia mas di esai, pasobra cordamentoe di toer es barbarismo ta haci "mi muchoe nervioso." "Ma, mi amigoe," asina Maike dici "un momentoe "ainda, bisá mi, ¿bo sá sigur, koe loge-"nan tabatien mán den di esai?" "O "ningun hende di Paris, koe a mira "es dia fatal di 29 di April, tien duda "den di esai. Ta na publiek, koe nan a "moenstra nan na e dia terribel. A mi "mees a mira toer cos. I si bo no kier "keré mi, leza anto *Figaro* di es diannan." "O bo mees a mira nan, anto conta nos "kiko bo a mira, ata net un lugar, koe "nos por sinta", Maike dici. Ora nos tabata sosega, es Frances, despues di a hala rosea un poco, a coeminza papia: "Sí, mi amigoenan mi mees a mira, na "29 di April 1871, un procesion grandi "di maçonnan passa cajanan di Paris. Nan "tabata camna den orde sigiente:

1º Prinsnan o Caballero di Rosa Cruz. (18 gr.) bisti coe un cordon blauw na garganta.

2º Caballeroenan Kadosch (30 gr.) coe nan sjerp na forma di cruz di S. Andres.

3º Miembro di Real Arco (13 gr.)

4º Frère terribel (meester pa postulantnan di maçon).

5º Prins di Libano (22 gr.)

6º Maestro soberano di Ringetje di Luz.

7º Roemannan Felix Pyat, Lefrancais, Frankel i Clement Potier.

"Ainda mi ta mira nan pasa Paris té "ora nan a stop den Avenue Friedland "nº 59, camina Loge tabata unir. Despues di a haja ai un respondi secretoe "bao di gritoe di *Viva Comunismo! Viva Maçonnan!* nan a sigi nan procesion i "nan a subi baricade, (*) pa forza troepa "di goebiernoe [koe a bini foi Versailles, "pa doena paz trobé na Paris] di no brinca contra hende di Paris, i di larga nan "Paris den nan mân, pa caba coené. Toch "ni Mac Mahon, ni Thiers tabata respecta bandera di maçonnan. Esaí a haci "miembronan di Loge rabia. Awor lo nan "obliga nan di doena nan libertad di haci "kiko nan kier. E 33 gr. ta subi baricade "i nan harmonia ta toca pieza di Bouw-"meester grandi di naturaleza i R.·. Thirifoque ta bira tres bez su paser un banda di Oost diciendo: *Absa! Absa! Absa!* "un bé toer cajon i tiroe ta stop den "egército di gobiernoe i nos tabata tende "gritoe den Paris: *Nos a bence!*"

"Es palabra no tabata berde, maar toch "nan a hanja satisfaccion, koe Thiers a "larga stop un momentoe e batalla, pa "haci un arreglo coe bordugoenan di su "patria. Nos no sá kiko Thiers a papia "coe delegadonan di Loge, maar ta sigur "koe Thiers a ninga di cumpli coe nan "deseo, i koe el a ninga di acepta martin "presidential di Caballeronan di Colebra di "brons [25 gr] koe nan a ofrecé. Fortuna koe Thiers i Mac Mahon no a sigi consegonan di es barbaranan, i koe "bien pronto nan a drenta Paris pa doené trobé e paz i pa castiga e bordugoenan. Maar toch es 24 ora di sosiegoe a "doena na hende di Comunismo tempoe, "pa mata un tauw di hende balentenan "stimador di paz, i mas koe cientoe Sacerdote, bao di nan tambe nos venerabel Arzobispoe. Ma mi amigoe, dispensá mi, mi no por papia mas di es asunto. "Mi ta sinti koe es cordamentoe ta haci "mi maloe. Adios, pidi Dios pa mi i pa "mi pober Francia, té despues, si Dios "kier."

Ora nos Frances a kita foi nos, nos a bolbe na Jardin di Tuilerie, a pasa dos, tres otro caja i a jega na *Hôtel du Louvre*, camina *Pierre Montague* tabata warda nos, pa doena nos un *rendez-vous*, manera Francesnan dici.

Hôtel du Louvre, ta hotel di mas lugoso di Paris. Hotelnan di América por ta mas grandi, maar no mas lugoso. Ta pa hari, si nos ta mira toer es cos di loco, toer es compliment Francés. Foi Sjon mayor di Hotel té na criarnan di mas chikitoe ta hala pia. Juist na 4 or. nos tabata sinta na table d'Hôte. Pierre Montague tabata introduci nos, i nos tabata na banda di dié na meza. Na ciaco ora table d'Hôte a caba, maar, pa no ganja, coe hamber mi a lamanta foi meza, pasobra toer coeminda tabata trahar *à la française*, es ta: sin stancia. Maar nos no a bini tantoe pa come, koe di sera mas amistad coe nos amigoe, *Pierre Montague*. Ora meza a caba anto, el a combida nos na su kamer, camina nos a bai bebe un bon kopi di café i pa combersa. Bo mees por comprendé, kóe nos coerazon tabata jeen di es, koe nos a tende na *Place de Concorde*. Natural nos no a coeminza nos combersacion coe esai; nos no tabata haci basta conocir coe nos amigoe pa papia riba un asuntoe asina. Toch ora nos a comprende, koe Pierre no tabata habitante di Paris, maar koe el tabata biaga un poco pa su salar i su dibertimentoe, i koe nos a bira mas intimo un coe otro asina, koe el a combini di companja nos na biaga, alomenos na Europa, anto si, nos no tabatien miedoe di combersa riba es koe nos a tende na *Place de Concorde*. Despues di a conte toer cos, el dici: „O Senjor, no tien cos mas sigur; "Toer cos, koe bo a tende di es homber "misterioso ta berde. Toer ta obra di "Logenan. Ai, ki tristoe! di mira, ki abu-"so nan ta haci di palabra: *Libertad, Igualdad, Fraternidad i Progreso.* Permiti, mi amigoenan, koe mi ta contá bo "es koe a socedé na mi mees."

"Un 17 anja pasar, mi no tabata mees "hende koe awor. Mundoe coe su locu-"ra a haci mi loco. Mi tabata loebida "mi Dios i mi Religion. Falsoe amigoenan a haci mi kere, koe den Loge "lo mi haja, toer kiko un hende por de-"sea, i kibrando mi palabra, koe mi a "doena na mi Dios, di sigi Hesu Cristoe "i su santoe Evangelio; loebidando pri-"mintimento, koe mi a doena mi Tata "difuntoe, di no bira nunca miembro di "maçonneria, mi a drenta den Loge di "stad di mi nacementoe. Boerachoe di "plezier di mundoe, mi no tabata boeta "atencion riba spiertamentoe di mi Sacerdote, i tabata respondéle ¿O ki maloe "ta di bira miembro di un sociedad koe "tien scirbir den su bandera: *Fraternidad, Progreso!?* Ki maloe ta di ta miembro "di un sociedad, koe ta pasa algun anoche di anja den fiesta i legria, di goza "di nos placa? Despues di a pasa algun "tem den careda inferior di maçoneria, "mi mesté haci un huramentoe, i mi a "hura di no revela nunca secretoenan di "maçon, di obedecé na nos superior, di "trata coe bondad nos roeman, di warda moralidad té na algun grado. Ningun maloe mi a mira den es huramentoe, pasobra mi sintir no tabata bai "mas aleuw den es diannan di pleizier i "dibertimentoe. Maar liger mi a sinti "veneno, koe ta den es huramentoe, koe "meste marra hende di ta obedecido na "un superior, koe el no conoce, un obe-"diencia sin limite, mil bez mas grandi "koe religiosonan ta haci, ora nan ta "permiti obediencia na nan Superior se-"gun constitucionnan di nan Orde, koe "cada un por studia padilanti, un obe-"diencia, koe no por obliga nos nunga un "cos koe ta contra Dios su Santoe Man-"damientoe. Den Loge, koe nan a acep-"tá mi, nan no tabata trata di cos di "hopi balor. Afor algun cos loco, koe "nos meste a haci, mi a considere como "un *Café*. Ma bien liger mi wowo a "habri, algun di mi roeman maçon, koe "a bai den grado i Loge mas haltoe a "moenstrá mi liger kiko ta nifica es hu-"ramentoe. Si nan no ta toema tantoe "pisar cuenta di caridad fraternal o punta "moral: duroe nan ta para riba obediencia hurar. Un dia, mi mees tabata ri-"cibi un carta di obediencia di mi Groot-"meester, koe tabata jamá mi na grado "mas haltoe, i koe a mandá mi di haci "un cos, koe mi no por a haci como ca-"tólico. Mi a ninga, i conform mi a "ninga, nan a cordá mi riba mi hura-"mentoe di obediencia. Maar mi a res-"pondé: Si, mi a hura obediencia etc. "maar promer, mi no a hura di fica sem-"per obedecido, di fica maçon té na mor-"toe; ademas toer kiko mi a hura, no "por mara ni mi concenci, ni mi honor: "pasobra mi honor ta, i també mi con-"cenci, di no haci nunca un cos indig-"noe di un católico. Si, mi a hura obe-"diencia! maar nunca mi por a corda, "koe mi ta obligá mi coe esai, pa haci "toer sorto di bageza, koe un otro lo "mandá mi di haci. Mi a hura, si, ma "Dios no a toema mi huramentoe, paso-"bra es huramentoe tabata un inhusticia "contra Dios. Papiando asina mi tabata "tira mi sinjal di maçon abao, i a bai "foi Loge."

"¿Anto awor bo no ta maçon mas?" Maike dici. "Danki Dios. Anto bo a "reconcilia bo coe Iglesia santa?" "O si, "Senjor, i ta duel mi koe ainda tien tan-"toe bon hende, hende di respect, cato-"licanan, koe no ta comprende malicia di "es Loge infernal. „Mi sabi, koe mas "parti no sá nada di tin di maçoneria: "koe mas parti ta miré como un comer-"cio, maar larga koe hende no católico "por tica den ignorancia, pa un hende "Católico ta imposibel, principalmente, pa-"sobra nos Gefe superior, Papa a papia "tantoe klaar den su Encyclick *Humanum Genus.*" "O Pierre," Maike tabata contesté "nos no por confirma i doena prue-"ba, koe casi toer crueldad i barbarismo "di es tempoe ta sali foi di Loge, koe "ta proclama Progreso. ¿No ta nan, koe "a manda bordugoenan pa mata Napoleon? "i Imperador di Rusia i di Alemania; no ta "Loge di Lima, koe a manda mata es "President nobel di Ecuador Don Gabriel "Garcia Moreno?"

Es últimoe palabra tabata caba es combersacion-ai, i Pierre tabata combida nos, pa mira algun cos interesante di Paris. Hopi mi por scirbi bo ainda. Toch mi ta warda toer esai pa despues. A mi ta kere, koe mi carta ta basta largoe caba. Ainda dos palabra riba dos carta koe mi a ricibi di bo; pasobra nan no ta pidi un contesta.

Di berdad ta un disgracia grandi perdida di es vapor, maar mi ta kere, koe si algun a perde coené, hopi otro lo probecha. Bo manera di skirbi ta gustá mi mas i mas. Mi ta contentoe koe Curaçao ta hanja tantoe cos bonito. Mi ta spera, koe ora mi ta bolbe, mi por mira Droogdok i toer otro cos bon drechar.

Adios, mi amigoe, coeminda toer famia i conocir di

Bo Amigoe,
Irt.

Coe muchoe gustoe, mi ta firma es carta coe mi nomber. Adios, mi Amigoe.

MIGUEL ALVAREZ.

(*) Baricade ta baril, piedra, muebel i toer sorto di cos koe nan por haja, poné dwars di un caja pa serólo.

"Impr. de la Libreria" de A. Bethencourt e hijos.